

سەرەدەريا دروست دناقبەرا جوانان دا دى يا چەوا بيت؟

تىرۆز نىروھىيى

جفك تىتە نىاسىن دلى وەلاتى و ژيانەكا بەختەوەر، پىشغە چوون، وەرارا ھزرى و دەرونى ھەمى ل وىرى دەست پى دكەت و دو تەخىن سەرەكى كۆ نىر و مى تە جفككى پىك دىيەن و پىكھاتا زىندى يا مروقى ھەست، ھزى، لەش، ھەز و دەرونە كۆ بارا پتر ژى شان فاكتەرا بۇ وەرارى پىوستى ب وان فىتامىنا كۆ ژ تىكەلىي دروست دىن ھەبە.

بۇ نمونە كۆر ھەز دكەت پتر پىزانىنا ل سەر چەوانيا ژيانا كچان بەدەست خۇ فەبىنىت داكۆ بزانىت ئەو ل بەرامبەر ھزرا وان كچان دچ ئاست و پلە داىە و چەوا تىتە دىيەن و ھەلسەنگاندن و نەينى و رەمزا سەرکەفتنا ژيانا رەگەزى مى دچ فاكتەران داىە. و ئەگەر ئىك ژ وان تەخا كۆر ئانكو كچ بئىت گەسورپىنن ئەرىنى د ژيانا خۇدا بکەن و ژ جىگىرى، سىتى يا ھزرى و دەرونى و كىم بزاڤىي دەرکەف ئەوان پىوستى ب لىك گەمورىنا رەوست، ھزى، جۆرى دەبرىنى و ھەستەنە دناقبەرا ئىك دودا و دقىت پتر گەنگەشە ل سەر بابەتەن گىنگ دناقبەرا وان دا ھەبىت و ل ھەمى جەرا رۆلى وان وەك ئىك بەيىتە دىيەن و ھەلسەنگاندن و ب چاڤەكى ئىك ئاست و رىزلىناتى ب نىرنە وان و دەمى چالاكيان دا پىكگە مفاى ژ وان وەر بگىرن دژىي لايونىي دا سروۇ پتر باوهرى ب ھزى، رەفتار و بىر و باوهرىن خۇ ھەنە و ھەز دكەت جفك رىزى ل فان چەندا بگىرت و ھەروەسا پەسەند ژى بکەت و مفاى ژى وەرگىرت ژەر ھندى دقىت ئەم ھەمى ھارىكار، رىك خۇشكەر، و پالەدر بىن ژ بو گەشكرنا ھزرى و دەرونى يا لاوان و ھەول بەدەين ب رەفتار و گۆننن خۇ بىن ئەرىنى جۆرە نومیند و گە شىبىنىيەكى ل دەف وان دروست بکەين و ھەز ئەتوھىي و نىشتىمانى ل جەم وان خۆرتتر بکەين، داكۆ ئەوژى دگەل دىتتا فان تىشتا ھەزا بەرىرسىيارەتسى ل دەف خۇ دروست بکەن و شىاننن خۇ پەرورەدە بکەن و بىبىتە كەسەكى بەرھەمدار دناق جفككى خۇدا ل قىرە ئەرك ل سەر مىلى حكۆمەتى ھەبە كۆ تەخا گەنجان بەرى ھەر تەخەكا دى بەرچاڤ وەرگىرت و گۆھ بەدەتە ھەز، داخاۆزى و بىرورابىن وان و ل دووف شىاننن خۇ ب دانانا جەين تايەت بۇ بىيەن فەدان و پەرورەدەكرنا ھەزىن تايەتەن وان وەكۆ سەنتەرىن رەوشەنبىرى و باژىرەكى گۆزارى ب ناقى گەنجان، ھارىكاريا وان بکەت، و دگەل ب كار ئىنانا سىستەمى دىموكراسىيەتى خۇ ب گۆنجىنىت دگەل لاوان.

داكۆ ل قىرە فىان و ھارىكارى دناقبەرا وان دا ب شىوھەبەكى دوو لايەنى پەيدا بىيەت و ھەر دوو بگەھنە ئارمانجىن سەرەكى بىن خۇ ل قىرە فەرە گەنج ژى پتر خەمى ل شىان، ھەز و ھىقى و ئارمانجىن دەست نىشان كرى بىن خۇ ب خۆت و ئاستى ھزرى و رەوشەنبىرى يا خۇ بەرزبەكەت ب گەرە پشكدارى كرن دناق كۆر و سەمىنارا دا،خواندنا پەرتۆك و گۆڤار و رۆژنامەيان دا، گۆھدارى و نىرىنا رادىو و تىلەفونى و... ھتە. فەرە خىزان ژى ب ھىزا تىگەھشتا خۇ پالەدرىن سەرەكى بن بۇ لاوان و ئالىي شاپورى و دەرونى فە ھارىكاريا وان بکەن و رىزى ل شىان، ھزى و بزاڤىن باشىن وان بگىرن و بەردەوام نومیدى بەدەنە وان و بىژنى كۆتە دى پاشەرۆژەكا گەش و رۆن ھەبىت، و فەرە ھەر دو رەگەز باوهرى و قىانى ب دەنە ئىك دو و رىزى ل جۆرى ژيان و ھەزىن ئىك دو ب گرن ژبو خۇشتر لى كرنا ژيانا خۇ و پىش ئىخستنا وەلاتى خۇ و دانا نىاسىنا وى ب شىوھەبەكى ژىھاتى و ئەرىنى.

رەوشەنبىرىا گشتە

کچ و بهرپرسياري

جيهان محمدهد

دهسپيكا فڪرنا دهرگهه هه راستيبهي کي پرسياره و پاش ليگهريانه، ل سهر ناستان هه فبهنديين مروفايه تي و هه فسهنگي و ريکخستنا دليني يه کو دگهل عورفين جفاکي د گونجايي بين. بهر پرسيارى نه نهوه نهز بيژم (من نهو ماف يي) هه يي نهز بهر پرسيارى بيکهم) بهلکو گهلهک تا ژ في پهيقي دچن نهري نهو پهيغه ب پيشمه چووني گه شتر و بلهزتر دببت؟ يان ل سهر بنه مایي ريزگرتنا هزر و باوهرين بهرام بهر هاتينه بجهيئنان! يان دببزن: هه مى شتى منو ته نه خو بهرام بهر ناخفتنا خو دکه نه خودان و دببزن (من گوت و نهز بهر پرسيارم ژ ناخفتنا خو) نهز دببزم مروف ب ناوايه کي هه لپژاده يي پيگيري يي بکته، نه ل سهر شهنگستين کهن و نوى، چنکو نهفه دبته فاکته ره کي هاريکار بو ب کار ئينانا غهريزين ژيانى يان مونافه سهکا نه رهوا دناقهه را هه فدو که سان دا، هه ليهت نيکه ژوان پيندقيان نهوين جشاک ل سهر مروفان دسه پينيت. موماره سه و کريارا بهر پرسيارى نهوه ژ ناليي کريارى فه پوزه تيف دببت، نهوژى ياسايا جهگير بيت و رولين ناشکرايين وي کچي.

واته هه بوونا رولى ياساي ژ هه مى لايان فه بيته ددست نيشان کرن، چنکو نهو کچه يا کاربگه ره بو جفاکي و رهفتارين وي دگهل که سانين دهو روبر کار دکه ته سهر دليني و هزرکونا وي، هه وه سا هه ست دکهت کو وي هه بوونا خو يا نازاد

نينه، يا فه ر وهوا ل فيره هه ست پيکره بو بهر پرسيارا في کچي د پاشه روژ يندا نهو ژي في بهر پرسيارى بو وي هاتيه روونکرن نهو ب خوب هه لسهنگينيت و خال خال فيرا بچيت.

هه رده مى مروفا شيا دناو وه لاته کيدا بزيهت و خو ب خودان و پيگيري سيستم و ياسا وي وه لاتي ب دانيت دى شيت سهرده رى دگهل خه لکه کي هه مه رنهگ بکته چنکو که س يي يي بهر نينه ژ بهر پرسيارى يي و د هزر و بېر و باوهرين خودا و هندى د جودا جودا بن دى چيتر هه فدو تمام کهن ده مى کچ بهر پرسيارى يا خو ديار دکهت بو ئستغلاي هاتيه کرن هه نهو دى في کيشي چاره کهت. دبه کوکا خودا کچ ژ في ديار دى خو ددهته پاش نانکو دوير دکه قيت ژ في که سى ده مى دنيته بيرا وي نه قيت يي باخفين يان رونکر نه کا کيم ددهته سهر بابيه تي و دگرت. بلا هه رده م کچ خو ب دانيت جهي بهر پرسيارى هه رهفتاره ک يان کارهک نه نجام دا خو ژي نه ده پاش، نه بيژيت (نهفه نه بهر پرسيارى يا منه)، بوچى ما ته باوهرى ب خو نينه؟ نه فجا بوچوونا خو ديار که و خو لي بکه خودان من باوهره. گه لهک کچ هه نه بهس گر يداينه ب کارى خو يي تايهت چ ل مال چ ل دهر فه يي مال نهز دگهل هندى نيم گه لهک جارا ژيان تاقيرکنا بهه دکهت، نه م دى بهر سفا خو دهين دقيت ل دويف ناستي پيتفي بين. رهنگه پيوستى ب في ناخفتنى هه يه دى که سايه تي يا ته ديار کهت. و گه لهک جارا به لاقه دببت، هه رده سا گه لهک کچ هه نه خودان هزرين بهر ته نک دقين ب تنى ب بهاره کي ژيانى خو بکه نه بهر پرسيار نهز دگهل هندى نيم، نه م في چه ندى دکهين ژ پيخه مهت بجه ئينانا نارمانجين خو و ئافا کرنا جفاکه کي پيشکه فتي و شارستانى.

نه فجا گرنگيا بهر پرسيارى نا ئيته هژمارتن ب تايهت بو کچي چنکو نهو کارى ته ب چه زا خو هه لپژارتي و پيغه هاتيه گر يدان دقيت تو بهر پرسيارى يا وي کارى وه ربرى و راگرى و خو بهين فرهه که يي دا بگه هيه نارمانجى و گوپيتکا سهر که فتنى.

نهو بابيه ته پيدقيه وه کي فه کولينه کي فه کوله ر ب کار بينن تا کو بگه هه نه نه نجامه کي، چونکه نه يا ب سانه هى يه، نهز د چه ند لاپه ره کا دا بشيم بگه هه نه نجامه کي و ريکا دروست ددست نيشان بکهم.

هه يقيدارم کچا کورد ژي وه کي هه مى کچين وه لاتين پيشکه فتي هه ست ب بهر پرسيارى بکه ن و بزنان، ئيکه ژ گر نکترين ته خين جفاکي.

ئارېشىن دكەقنە د رىيا گەنجى دا بۇ پىكىنلارنا خىزانى

شىمال عەبدۇللا

دروست كرنا خىزانى تامەتيا ژيانا گەنجى بە ژبو دانانا بىناتەكى راست و درست داکول سەر كار بکەت و بزائیت بۇچ ئارمانج كار دكەت، گەنج دەمى زگورد هزرى دچ كارىت خىزانى دانا كەت وەك نەرك لىسەر ملنیت وى لى دەمى دېتتە خودان خىزان ژ نوى دى ەست بەرپرسياريا ەندەك كاران كەت دا بىنیت بىناتەكى بو دانانا خىزانا خو پەيدابكەت، بەلى ئارېشە دزورن درىكا گەنجا دا ژبو گېرو بون بان ئە پىك ئىنانا خىزانى دناؤ جفاكى مەدا.

۱- بارودوخى سىاسى بى گەنج تىندا دزىت.

بى گومان سىاسەت فاكتەرەكى گرتگە ژبو پىك ئىنانا خىزانى لى گەنجى مە ئەقرو رابردوبى خو دگەل سىاسەتى كرېت دىبىنیت هزر دكەت دى ل ئاينىدەى ژى ەوسا مېنىت و ەەر قودسىەتەكا سەخت دا دىتتە ودى خو گېروكەت دا كو بارودوخى سىاسى خوش بېت لى يادومە، و ەردەم بى ب ەيشە بو بەدستەئىنانا ماف و ئەرکىت خو، لەورا دى گەھىتە ژبەكى درىژ ژنېكا دى هزر دگېورېنا ژيانا خو كەت، دى ەندەك كارىت قورس كەت، يان دى خو ژ خاندنى دىرکەت يان دى خو ژ خىزانا خو دوبركەت و دى بەرەف كوجەرىمى چىت ودا بىنیت خىزانەكا نوى پىك بىنیت.

۲- بارى ئابورى.

دناؤ جفاكى مەدا رەگەزى مى ئەز دېمى گونەھكارە ژفى بابەتى چونكە ل دەست پىكا هزركرنا پىك ئىنانا خىزانى دا دى مالا گەنجى هزرا نەختى و زىرا و نىشانى و پىتقېت داواتى كەت تۇ هزر د ئايندى ەردووكاندا ناكەت، وەبەروقازى خىزان كىچكى دى رابىت بەرز كرنا خاستنا نەختى و كەمبەكا زور يا زىرا وە نىشانىەكا باش وە لدەمى نىشانى دى بىك ەندەكا دگەل خو بەت دا چ ژبىرنەكەت و بىنیت باش مالا زاقايسى خسارەت بکەت بەلى ئەف خسارەتتە بو ەردووكان دزقرىت و پاش داوەتى دى زاقا نەچار بېت كارى خو زەحمەتلى كەت دا بىنیت روبى خىزانا خو بزقرىنیت وەك بەرى، و نەبونا جەمى ئاكنجى بونى ئانكو (خانى) وە دى خىزانەكا مەركەب پىك ئىت تۇ دى يا بوش بېت و دى بىتتە ئەگەرى پەيدابونا نەخوشيا پاش داوەتى، لى فەرە حكومەت فى حالەتى ب ستوىى خوڧە بگىرىت ژبو دابىنكرنا پارچىن زەفيا يان شوقىن خانىيا دا گەنج ژ ئايندى خو نە ترسىت و بىنیت خىزانەكا بەختەوەر پەيدا بکەت، ەهژارى و بېنېژيا بارى ئابورىمى خىزانا دى بېتە رىكر بو پەيدابونا خىزانەكا دى، و دەمى برسپار ژ گەنجى دكەى و بىژىمى تو بخو بوچى چ ژىنى ئائىنى دى بىژىت ەىشتا زىە يان ژى ئەزى سەح دكەمى لى ژبەر نەبونا مالىەتى دى مېنىت و دى هزرىن كىر د فى پىنگاڧى دا كەت.

۳- زال بونا فكارا عەشائىرى.

ئارېشا ەەر نەخوش لدەف گەنجى مايتىكرنا كەسوكارىن گەنجى ژبو ەلېژارتنا ەقزىنەكى بو وى و دى چەند شەرت و شرىتان ەاقىتتە بەر دى ژى داخاز كەن ەەر مروقەكا وى بىت و ژ عەشمران وان بىت و پىسام و خال و كەس و كارىن وى بىت دىر دى خو كەمنە خودان و دى رەنبا خو ل سەر يا گەنجى زال كەن و بو دايك و بابان دى گوت گوتكا بىژن و رى خوش كەن، ژ بو بېنېزكرنا ئافى عەشیرەتى و بنەمالى و دقېت بەرەنبا ەمى كەس و كارىت وى بېت دا ژيانەكا خوش دگەل ئىك دا بېت، نزانن ئەگەر هزر و بوچونىت وان ئىك نەبىن دى بېتە ئەگەرى ئارېشىت خىزانى و نە ئاراسى دى كەڧىتە دناؤ بەرا وان دا، و پاش پەيدابونا ئارېشا ژى دى گەنجى بى گونەھباركەن و نايىژن ئەفە گونەھا ەمبىانە.

۴- خىزانا گەنجى ژى رولى خو دىبىنیت.

ەەر ژ پەيدا بونا مروقى دايك و بابىت وى دقېت ژيانەكا خوش و بەختەوەر بېت و ەەر دەم مرادا وان ئەوۋە بېتە زاقا لى دەمى گەنج ب خو ئىكى دەست نىشان بکەت دى خىزان رەنبا خو دەت و دى بىژىتى ئەگەر ژ مروقىت مە بىت باشترە و دى رىكا لېەر خوشكەت خو دى بىژى بو وانە، و گەنجى مە ئەقرو نەبى ئازادە بو ەلېژارتنا ەقزىنا خو ئەگەر بى رشد بىت ژى لىسەر كارى خو دى پاش دەھواتى نەخوشى بو پەيدابىت ژ لايى خىزانا وى فە و دى بىژىنى ئەفە ئەوۋە يا تە كرى، لەورا گەنجى مە ئەقرو پتر دگەل خىزانا خوپە و پاشى ببا خو دكەت.

۵- ئەقېندارىەكا مكوم

خالا ەەرە گرتگ و پىروز دژيانا گەنجىدا و بى ەست بخوشيا ژيانى دكەت ئەقېندارىە، لى ئارېشىت وى دناؤ جفاكى مەدا دزورن و ەردەم دىبىتە جەمى دا مانى و نەخوشىمى دناڧەرا گەنجى و خىزانا وىدا ژ بو رىنەدانا وان بو پىك ئىنانا خىزانەكا بەختەوەر، وئارېشا ەەرە مەزىن ئەوۋە ياللدەف خىزانا كچى ەمى گەل ەست بەقېندارىيا وان ەاتە كرن دى كچك كەڧىتە دىن بارەكى سەخت فە و نەچار دىبىت كارەكى نە رەوا بکەت چ خو بەدەتە رەقان يان خو بىكوزىت يان ژى دژايتا خىزانا وى ژ بو كارى وى بى نە رەوا كە رابوبە ب ەهژى كرنا كەسەكى دى رابىت كوژن و ژ ژيانى خلاس كەت، ژ بو پاراستنا ئافى بنەمالى يان بى عەشیرەتى، لى ئەفە مەزىن ترىن گونەھە دناڧەرا دوو كەسان دا پەيدا دىبىت، و ئەگەر هزر و بوچونىت دوو كەسان بوئە ئىك و دگەك دا كوئىجيان من باوەرە دى خىزانەكا بەختەوەر پەيدا بىت بلا رىگر نەبىن.

۶- شەرم فاكتەرەكى سەرەكىيە لدەف گەنجى مەھى.

پرانىيا گەنجى مە د چشاكەكى عەشائىرى و دخىزانىت مەركەب دا پەيدا بوپە و ەردەم خو كېم دىبىنیت بەرامبەر كەس و كارىن خو شەرم ژى كرىە و نە شىايە هزرا خوپيا تايبەت دارىژىت بو پەيداكرن خىزانەكا سەرەكەفتى، و شەرم كرن ژ دايك و بابان پتر ئەفە بو وان دزقرىت چونكە ەند رى نا دەنە زاروكىن خو رەنبا خو دەرسىن بو كارەكى و ەردەم خو ددانن خودان لى هزر ناكەن دى روژەك ەىت بەروقازى دى زقرىت و دى زاروكىن وان بخودان كەن، لەورا گەنجى مە بى شەرمىنە بەرامبەر خىزانا خو و برسپاركرن بو پەيداكرن خىزانەكى كاركى بزەحمەتە و شەرما وى گەلەكە ئەفجا گەنجى مە دى مېنىت دگەل رەنبا خىزانى و ەەر دەم بى گوهدارى وانە ئەم دشىن بىژىن شەرمىنى بو چەند خالەكان دزقرىت ژ وانا ژى:

أ- شەرم كرن ژ دايك و بابان.

ب- شەرم كرن ژ روژا دەھواتى.

ت- شەرم كرن ژ ئەوا ەاتتە ەلېژارتن بو پىك ئىنانا خىزانا وى.

پ- شەرم كرن ژ كەس و كارا.

ج- شەرم كرن ژ ئەگەر ەات و خەلەك د روژا زاقانبا وى دا پەيدا بو.

ح- شەرم كرن ژ عەورەتى خو، و بى بەرامبەر خو.

کارتیکرنا دهیک و بابا ل سهر حه ژیکرنا کچ و کوړا

بهرهفان هادی

بهری شهز بچمه دناډه بابته تی دا من دقیت ب
گوتنه کا نافداری جیهانی (جورج) دهست پی بکه م
دهمی دبیزیت (بی) نه قینی ژبان دی بیته گوره کی
تاری، بی گومان نه قینی بهیزترین په یوه ندیه دناډه را
مروقی و هنده ک که سین نیزیکی مروقی یانژی دناډه را
دوکه ساندا چ کچ دگه ل کوری یان کور دگه ل کوری
یانژی بهروفاژی فی چه ندی، یا ژ منغه را کرنا چیاپی
گارهی ژ جوی وی ب ساناهی تره ژ ښکفه کرنا دو
دلا، مه رما مه ژفی چه ندی هه می نه قینیا کچ و
کوری به، شهز دبیزم چ که س نینه بی دل و چ دل نین
بی نه قین، شهز دبیزن دهمی کوره ک دکه قیته دافین
نه قینا کچه کی و ژ دل حه ژ بکه ت و وی کوری
په یوه ندی نه قینی دناډه را خو و ویدا بیت گریداین،
چیدبیت ل سهر شه ننگسته به کی هه قینی گریداین وی
دهمی شه دگه لیک دا دناختن باس ل هه می
ناسته نگین ژبانی کر بن ژهر فی به کی شه دبیزن
(تاو بهرکین خو بیت برینه بهرک)، دی بینی دهمی
کور دبیزته بابی یان دهی کی من شه کچه دقیت دی
بینی دهیک و باب نه درازینه، دی بیژی تی ما شه چ
دزاین شه کی به کچا کی به کا یا باشه یان خرابه
دی چه وا بو ته نینین، من دقیت ناخفته کا دهیکه کی
بینم ژوان دهمی کوری وی نه قینی دگه ل کچه کی کری
نه بابی کوری به لی دهیکا وی رازی نه بو وی کچی بو
بینن و شهز ل وی سوحه تی ناماده بوم دهیکا وی گوتی
شه کچا حه ژ ته کری نه کو حه ژ سه د کورین دی
کریه!، بو زانین کور ژ هه قالی من و کچ ژ، نوکه
بو کوری ښکا مروفا وان ښنایه هر چه ندی مروفا

وانه ژ به لی هر دناډه را وان دا نه خوشیه، شهز دبیزن شه نه کاره کی جانه دهیک و باب مایی خو دژن ښنای تی دا بکه ن هر
وهسا دشویکرنا کچی ژ دی دا، چونکی ژن ستوینا ژبانی به بو زهلامی دهمی شه کور دبیزن ژن نه جلکه که مروفا دی درینیت و
هافیت به لکو هندی مروفا ساخ بیت دی دگه ل مروقی بیت.

ب دیتنا گه لک دایک و بابا نه قینی گونه هه کا مه زنه به لی شه نایینن دهمی دینه ریگر دناډه را کچ و کورا دا گونه هه، ل فیری
دهمی مه به حسی وی کابرای کری شهوی دهیک و بابا ژن بو هه لبارتی شه نه خوشییت دناډه را وان دا پهیدا دین هه می بو مالپانا
وی دزفرن چونکی شه کاره کی نه ب دلی کوری بو و شهو ژ بهر برسیارن و شهوا وان کری هه می ژهر نه قینی بو، گه لک
فیله سوا و زانیا به حسی ژن ښنای تی و نه قینی بی کری (تیسوف) د گوتنه کا خویا پر بها دبیزیت (نه قینی یا کوره به، به لی
هه قینی رونا هپی د ده تی)، به لی پا شهز دبیزن دهیک و باب نا هیلن رونا هپی ب ده تی و کچ و کور ب خوشیا ژبانا خو شاد بین،
شهز دبیزن هه لبارتن ژنی ب کوری به نه ب دهیک و بابا به لی د جفاکی مه بی نوکه دا دی بینی دهمی دچن خازگینیا ل دهستیپکی
دی دهیک به ری خوه ده تی یا نژی دی دهیکا کچی چیت سه حکمت مالا کورکی کا چ هه به چ نینه، شه قه ژ دیاردهکا نه شرینه
چونکی کور دی بو خو ښنیت نه دهیک و باب. چیدبیت شه دوور ژ مانشیتی کفت بین به لی شه هه می ژ نه قینی دهست پی
دکه ت و دگه ل داخازا ژبانه کا خوش و بهخته وهر بو هه می شه ښندارا و ژبه کی دریز بو هه می دهیک و بابا...

ئاگە ھداراي ھە قالا خو بە

پەتر زېبەيە

پەتر زېبەيە دەم ژمىرى ژمن وەرگرتى دەستىن وئ: ھە قالا من دەقى خو و دەستىن خو ئاخفئىن دەمى ئەز نىزىكى وئ درىم ھەستكەم كو دەمى سى دانى دگەل من بكار دئىنت دەمى

ئاخفئىتى دا و چەند ئاقەرۇكا ئاخفئىتىدا چ ئەخوار لئىنا دەستى و پىئى وئ پتر مى دئىن و چەند زىدەتر لى دئىتن كەفئزە ژى دەيت. پىنكە نىئىن وئ: ھە قالا من نزانىت پى كەنىنا بىژت و بەيى و نزانىت و ئاگر نئىت دەمى ئەز پىنكە نىئەكى دىيژم بۇ ماو ھەكى بى دەنگ د من د فكريت و پشئى گر نئىنا كەسانىن دى داخاز دكەت ژمن دو بارە بكام دەمى ئەز دو بارە دكەم ماو ھەكى دراو ھستىت گر نئىنكا سار دكەت. نىمۇنە بىيا وئ: ھە قالا من گەلەكا نىمۇنە بۇ ھەمى رەخا فە ھەردەم يا ب سەرۋەرە و دگر نئىت و يا ب بزا فە و يا پىشيارە و خو دھافئزە كارا دەمى ئەز دچمە و نىرى يا شولى دىيىم گەلەكا ب رىك و پىنكە و ئەز خو زىسى دخوازم شتى وئ بىم بو شىوازى دان و ستاندىنا وئ دگەل وان كەسان ئەوئىن كاردكەن دگەلەدا. و دەمى سەرەدانا وئ دكەم ل مالا وئ چ تۆزەك سەرنافىلا وئ نىبىنم يان تىشەكى قىرئى سەر چل و بەرگىن زاروكىن وئ، ئەفە چەوا دىشئىت ھوسا برىقە بىبەت ئەز نزانم. رەفتارىن وئ: ھە قالا من نزانىت چەوا رەفتارى بكەت ل جەيىن گشئى جار دىيژت پىنت من پىسەن نەشىام ياقز بكام و ھەندەك جار ب دەنگى بلند دىيژت ئەف جەھ بى پىسە سەر جادەى و ل خارنگەھا دا دەستى خو درىز دكەت و دىيژىت سەحكە سەرۋەرە وئ يان چلكىن وئ ئەز ھەزى ناكەم. زاروكىن من: دەمى ھە قالا من سەرەدانا من دكەت زاروكىن من لى خىر دىن چونكە گەلەك ھەزى دكەن و كەيغا وان دئىنىت دەمى ھاتنا وئ بەلى من ئارىشەكا ھە ل قى دەمى چونكى زاروكىن من ژبىردكەن و روخسەتى ژ وئ دخازن بۇ ھەر كىر بارەكا وان دقئىت و ئەو نىبىژت نە و بۇ وان تەزىياتىا دكرىت ل ھەرۋەختەكى وان فىردكەت ژ ئەركىن وان بى خىزانى و يارىا دگەل وان دكەت و من ژبىردكەت. گازندىن وئ: ھە قالا من گازندا ژ ھەمى تىشئا دكەت دەمى ئەم دچىنە سەنتەرەكى بازىرگانى و دىيژىت گەلەك خەلك بى لوىرى و ل خارنگەھى دىيژىت بەرھەقىا خوارنى ئەيا باشە يان خىزمەت ل قوتابخانى ئەيا بەرزە گازندى ژ مامۇستاييا دكەت و ل مالى گازندى ژ خىزمەتكار و جىرانا دكەت ھندەك دەما گازندى ژ خو ژى دكەت و شىوازى خو و سەنگى خو بو بىخىرەتيا خو دەمى دو ماھىك ھاتنا ئەركىن وئ. بەلانسى وئ: ھە قالا من يا بەردەوامە ل سەر راو ھستىان ل سەر بەلانسى داكىشا خو بارنىن دەمى ئەم دچىنە خارنگەھى دچىتە W.C دا سەر بەلانسى براو ھستىت و لچەيىن بازىرگانى دچىتە پشكا فروتتا كىشا دا كىشا خو بزانىت پاشى ئاخفئىت كرىت دىيژىت دەمى كىشا وئ يا بەرزىيىت و باشى داخاز ژ من دكەت ل سەر ھەر بەلانسىكى براو ھستم دا كىشا من بزانىت ھەگەر جەھكى گشئى بىت ب تايىبەت ب ھەندىك كەسان فە.

دەربارەى رەفتارىن ئافرەتى و شىوازى وئ، رۇژنامە قانەكا ئەمىركى مارى بولش جونز ئفىسى دىت دچەند گر بىبەندىن ئافرەتىدا ھەنە كو كەس نەشئت شرو فە بكەت تەنانتەت ئافرەت بخو ژى... ژىلى پەيوەندى يا وئ دگەل كەساتىا وئ و ھە قالا بەندى وئ بى نىر مارى چەند پەرتوكىت دەرىخستىن يا دو ماھىكى دەربارەى پەيوەندىيا ئافرەتى ب ھە قالىن وئ و پەيوەندى يا ھە قالىن وئ دگەل وئ. دىنا قەرۇكا وئ دا چۆنىتى يا كەرب قەكرنا ئافرەتا دگەل بەك كۆمفەكرن ژۇاردەقى چەندىن ئافرەتا ئەو بوو كو سەر جەمى گوتىن مارى كو گەلەك جورىن ئافرەتى بىن ھەين كو كەرب قەكرن و تىك بىر و گراندنا ھەتاكو نىزىكترىن ھە قالىن خو دكەت و ئەف جورە بەلا فئ ل ھەمى جەھا مارى ھندەك ژفان جورا ھەلبىژارتىن دىبىت بەك ژوان وەكى ھە قالا تەبىت و چىدبىت پتر ژ ھە قالاكى ھىيارى قان بىە. موچە: ھە قالا من كەرىبىت من فەدكەت براستى دەمى پەيوەندى ب من دكەت و د بىژىتە من دەنگوباسەكا خوش بو تە پى ھەى و يا قايىلە كو نەبىژتە من تاكو من دىبىنىت و دەمى چاف پىنكەفتنا مە دىبىژىت من خەلاتەك ژ شوىى خو وەرگرتى يان زىدەبىيەكى ژ سوچى من دەمى ئەز دىيژمى بەيى وئ چەندە دەرسقى دا ئەز نەشىم بو تە بىژم ئەفە تىشەكى تايىبەت ب منقەبە. خارنارى: ھە قالا من خانىيەكى فە دئىت زۇرى جان و ب رىك و پىنكە بەلى خوارنا وئ سەلاجى دا پىك ھاتىبە ژ ئىك ئىكە بو ھەر جورەكى خوارنى وەك ئىك پرتەقال ئىك پىقاز ئىك تەماتە ئىك نان و وەختى من داخاز دكەتە شىقى بو من ئىك پارچا مرىشكى دگەل ئىك بىبسى و ھەرۋەسا... چ زىدەھى و چ بەرماھىك نىن ئەفە نەرامانا ھندى بە كو يا قەلسە بەلى زادى د ھەزىرىت وەكى ھەژمارتتا پارەى. درەوئى وئ: ھە قالا من يا شامى بە ب شەھەرەزايىا خو ھەتا رادەكى درەوئى گوتە من جانتەبەكى كرى جورى وئ فەرەنسى بە و ب بەھايەكى كىم و ژجەھكى تايىبەت بى دەستىشان كرى رۇژا پاشتر ئەز چوومە وئ جىبى بو من دىبارىبو كو بەيى وئ نەھاتىبە خوارى و بەيى وئ ياراستى گەلەك بەرزە وئ ئەو بەھا بى داى. كىرارىن وئ: ھە قالا من دەرچويا زانكوبە بەلى ئاخفئىت وئ ھەردەم ل سەر شىبانىن وئ بە بو كرىنا پىندىيىن وئ ژ بازارى بازىرگانى ب بەھايەكى كىم وەكى كرىنا پىنوسەكى لىشا ب ئىك دولار و كاسەكى ب دولارا گەل وئ بەلى كارى وئ بى ب شانازى بە چ جار سەرناناخفئىت و چ تىشئى دىبىت گرنگ. ئاوينە يان نەيىنكا وئ: ھە قالا من ھەز ھەى ئاويننا دكەت ل بەر دراو ھستىت سەحكەتە خو و پرچا خو دىرست دكەت و پرچا خو و كراسى خو بو وئ نەخەمە ئەم ل كىفە بىن سەنتەرەكى بازىرگانى بى ئانكو فرۆكەخانە بىت ئانكو بەيى ھەندەك جار ئامىرىن جانكارىن خو دىنئتە دەر و بكار دئىنىت و گەلەك رەفتارىن ئىك بىرى. شىرەتئىن وئ: ھە قالا من شىرەتى ددەتە من كو پرچى خو ل جەھكى تايىبەت دىرست بكام بەلى ئەز بى سەرۋەرەدكەم ئەز شىرەت كىرم بو ئىنانا ئافرەتەكا تايىبەت بو ياقزكرنا مالى بەلى شىا پەنجەرىن من شكاند و ئەز شىرەت كىرم بو چىكرنا دەمۇمىزا خو ل جەھى تايىبەت بەلى بەھايەكى پتر زېبەيە دەم ژمىرى ژمن وەرگرتن.

ناقى تە ل سەر ئەنترنېتى كەسايەتيا تە ديار دكەت

ئارمانجا وان يا سەرەكى خۇ قەشارتەنە ل دەمى ئەنترنېتى بكار دئىنن ھەكە تو تىبىنى بكەى ئەو رادىن ب كارئىنانا ناھەكى جودا و پەيغەكا نھىنى يان سەر ب وى قە دەمى دچنە د ھەر مالپەرەكى دا. ئەوین گەشېن ب ژيانى ناقت خۇش و گرنژىن و ب كەيف بكار دئىنن كو رمانا بەرھەفى و گەشېنا وانە بو ژيانى، بەلى يىت رەش بەرى خۇ ددەنە ژيانى ھندەك ناھا بكار دئىنن و دەنگەدانا رەشېنىيا وان ددەت و وئ بەرېخۇدانا وان يا رەش ديار دكەت.

و ژ ھۆكارىت وى يىت ھەلبۇرتنا ناھا، ديار دكەت ئەو ژى لايەنى سەرورەرى دگەل دەھتە كرن، كو نەيا باشە ناھەكى ھەلبۇررى كو رمانەكا گشتى ھەبىت، ل دەمى تو داخازەكا مىرى پىشكىش دكەى دا بچپە ئىك ژ زانكۇيان يان سەرەدەرى بى دگەل بەنكا يان د چار چووقى كارئىنانى ل بازارىن پارەى.

ئو ھەر ھەكى د سروسىتى مروفان دا، ھندەك يىت ھەين قى تەكنەلۇژىيى بو سەردابرن و دىچوونا خەلكەكى بكار دئىنن.

بو نمونە، كەسەكى مەزن يى ئىنەت و ھەزىن وى نەديار دى ناھەكى كەسايەتيا زارۇكان يا خۇشتى بكار ئىنەت ھەكى "بوكىمون" ژبو كىشانا زارۇكەكى كو ئەف ناھى زەنگدار بخۇ بكىشىتن ئەف زارۇكى بچوك دى سەرەدەرى بى دگەل دا كەت ب ھزەكا باش و بىي ھىچ سانسۇرەك د قى كاودانى دا كار دى گەلەكى ب مەترسى بىت، و ھندەك ئەنجامىن نەباش دى ل دوماھيا وى پەيدابن.

بەلى كەسانىت رومانسى، بەھرا پتر ھەلبۇرتنا وان يا دەرەكەفتىە ژ كەسايەتى و رامانىت ئاشۇبى، زىدەبارى ب كارئىنانا چەند پەيغەن ئەدەبى ھەلبەستا ئەوېت سروسىتى ئەرىنى و وژدانىب خۇقە دگرىت. و ژ چىنىت ئەنترنېتى ب كار دئىنن ھندەك كەسەن ھەين تووشى ئارىشا ژبىركرنى، زەحمەتيا زفراندنا پىزانىنا دىن، قىجا ئەفە بەھرا پتر ناقت كورت بكار دئىنن، دا نەكشە، د ھندەك دەرأقت تەنگ دا كو ئەوان شىانا وان نەبىت.

و ژ چىنىت دى يىت بكارئىنەرىت ئەنترنېتى، ئەون ئەوېن ھزردەكن ھندەك يىن دىچوونا وان دكەن، د چارچووقى ئەنترنېتى دا قىجا ئەو ناھى خۇ بو گەلەك كەسا ديار ناكەن، و بەھرا پتر ئەف جورە كەسە د دەمىت دەستىشانكرى دا ناھى خۇ دگھورن دا كەس وان نەگرىت.

ب كارئىنەرى كومپيوتەرى رۇۋەكى ھزرا خۇ كرىبە، ھەلبۇرتنا وى بو ناھى و نىشانىن پوستى وى يى ئەلكىرونى (ئىمىل) يان ناھى ب كارئىنانى و پەيغە نھىنى يا كومپيوتەرى وى يى تاىبەت رەنگەدانا رمان و سىمايىن وى ددەت و كەسايەتى و ناسناما وى ديار دكەت.

ئەرى بكارئىنەرى كومپيوتەرى و تورا ئەنترنېتى ھزرا خۇ كرىبە كا ھەر ناھەكى ل قى جىھانى چ رمان ل دوپش خۇقە دەھلىت؟ ھەكە ھوسا بىت، ئەو دچىت و گەھتە ھزارەكا كەسان ئەوېن دچتە ئەنترنېتى دا ب ھەلبۇرتنا كەسايەتى يان كەسايەتەن كو پترا وان ھەقۇرى ناسنامە و سروسىتى وان بىت، ئەوېن پى بەرنىاس دەرەقى چار چووقى جىھانا ئەنترنېتى.

دەمى دچىتە دناھ تورا ئەنترنېتى، ئەو كەس دكەقىتە د چار چووقى كارى خۇ دا يان باشترە بىژىن دگەل دا دژىت، و تىكەلى بىانيا دبىت لەورا دقت خۇ بو ھاولاتىن قى جىھانا پىشېنىيا "ساىبر سىس" ب ناھەكى جودا خۇ بدتە نىاسىن، دا پى بنىاسن.

بەلى ھەكە ئەف كەسى نەقت ناھى خۇ يى دروست ب كاربىنىت ئەفە يى ل بەرامبەر دەلىفەكى كو ناھىتە بەدەلەكەرن، ئەو ل قىرە خودانى ھەلوپىستى يە و دشىت ھەر ناھەكى بىتە ل سەر ھزرا وى بكاربىنىت ھەكە رمان و ناھەرۇكا وى چ بىت.

دەمى ژ قويناغا ھەلبۇرتنا ناھى ئاكنجىبوونى ل سەر تورا ئەنترنېتى ب دوماھى دەھت، قويناغا ددوېف دا دەھت ئەو ژى ھەلبۇرتنا ناھى يە، و بەھرا پترىيا كەسان ئەقان ناھا و پەيغەن نھىنى ل دوپش ھندەك ھۆكارىت دەررونى دەھلبۇررن يان ل دوپش ھندەك ئارمانجىت سەرەكى يىت وى و بشىت بەھتە دناھ قى جىھانا پىشېنىيا.

بو نمونە ھۆكارى بو كرى باوهرى ب كەسايەتيا خو يى ھەى. كو ھندەك كەس ناقت خو يىت دروست بكار دئىنن بى دودلى ئو بىي ھىچ ئارىشەك ھەبىت كو دەمى ئەو ئەنترنېتى بكار دئىنن ناسناما خۇ يا دروست ديار بكەن.

ھەرەسا سەبارەت وان كەسان يىت ھەست ب ئارامىي و تەناھىي نەكەن دەمى ناھى و نىشانىن خو يىن راست ديار دكەن، يان ئەوېن خۇ قەشارتىن ئارمانجا وان يا سەرەكى ل بەرامبەر بكارئىنانا وى بو قى تۇرى، يان يىت ژبەر ھندەك ئەگەرەت نە ل ھزى يان ژبو ھندەك ئارمانجا ل دەررونى وان دا، قىجا ھندەك ناھا بكار دئىنن كو رامانىت ناقت ئاشۇبى ب خۇقە دگرن و بەھرا پتر رمان كوېر و دەنگەدانن.

بەلى سنىلە ژ كارئىنەرىت ئەنترنېتى، بەھرا پتر ھەلبۇرتنا وان يا گرېدايە ب ناھى و ناسناقت تاىبەت كو دىنە ھىما و جاقلىكەرىت وان يىن بلند د ژيانى دا ھەكى ناھى سترانىبۇژا و زارەكەرا يان ناقت كو دەنگەدانا خۇ يا تاىبەت ھەين د چارچووقى سنىلەيان دا.

سەبارەت يىن ژ وان بچوېكتر بەھرا پتر ناقت كەسايەتىت كارتۇنى بكار دئىنن و ھەر رەگەزەك جودا.

بو نمونە ھەكە ئەف زارۇكە (مى) بىت دى ناھى بىكا نافدار (باربى) ب كارئىنىت، ئان ئىك ژ كەسايەتەن (والت دىزنى) ھەكى شەرەكەرا (مۇلان) بەلى ھەكە يى (نېر) بىت بەھرا پتر ناقت كارتۇنى يىن گرېدايى لىگەريان و كەنىي بكار دئىنن ھەكى "زەلامى تەقنىرك" يان (بارت سىمبسون).

